

Karakter, leren wandelen met Jezus, 2 Timoteüs 3:10-17, jaarthema inleiding

1. Ben jij iemand met karakter? Ben jij echt? Authentiek? Kan jij goed omgaan met kritiek?

Wie vindt deze vragen eigenlijk al best lastig?

Zelfs in deze vragen komt al veel oordeel mee.

Je hebt mensen met een goed karakter en mensen met een slecht karakter.

Je hebt mensen met veel karakter en met weinig karakter.

We weten allemaal waar we horen te zijn.

Wij leven in een samenleving waarin we allemaal leren omgaan met feedback.

Daar verzinnen we prachtige slogans bij 'feedback is een cadeautje',

tuurlijk.. mag ik zo even vijf minuten van je tijd.

You're worst enemy is your best friend.

Prachtig, en misschien heb jij best geleerd om daar goed op te reageren,

maar er zijn maar weinig mensen van wie je echt feedback kan hebben

en dan ook nog maar op momenten.

Ik las een stuk van een psycholoog die zei: zelfs een goed bedoelde tip doet ergens toch pijn.

Je voelt dat je het toch niet helemaal goed doet.

Uiteindelijk zijn we heel gevoelig voor kritiek.

En dat is omdat we bang zijn dat we ontmaskerd worden.

We willen allemaal hier zijn. Mensen met karakter.

En daar hoort bij dat we echt en authentiek zijn. Dat is een hele hoge waarde.

Dat verwachten jullie van mij. Dat ik wat ik zeg ook echt meen, dat ik het leef.

Het moet puur zijn. En dat willen we zelf ook zijn. Dat roepen we ook.

Ik zeg gewoon wat ik denk, recht uit het hart.

Als ik het doe dan wil ik het ook goed doen.

Het maakt mij niks uit wat anderen zeggen.

Dat klinkt stoer, maar hoe echt zijn we nu werkelijk.

Al die mensen aan deze kant, met een goed of veel karakter,

als we die echt zouden leren kennen, hoe authentiek is dat dan.

We zijn allemaal ook ik, slap en dubbel.

Iemand schreef een keer 'niemand is echt authentiek.

Er zijn een paar mensen die het heel goed spelen en de rest probeert die na te doen.'

Als wij met karakter bezig gaan moeten we niet beginnen met de vraag:

heb ik karakter? Wat moet ik zijn? Maar met de vraag: waar verlang ik naar?

Wie of hoe zou ik willen zijn? Hoe kan ik daarin groeien?

We starten vandaag met het jaarthema 'karakter' en we beginnen met jouw verlangen,

daarmee maken we ons een stuk eerlijker en echter

en daardoor leer je ook een stuk beter tegen kritiek kunnen.

Dan kan het een heel gaaf jaar worden.

2. In onze tijd is karakter een neutraal begrip. Iedereen heeft een karakter.

Deels aangeboren, deels aangeleerd, misschien een beetje zelf gevormd.

In andere tijden culturen is karakter veel meer een ideaal wat je nastreeft.

Bepaalde deugden die je moet bezitten. Moed, trouw, dat soort dingen.

In dit stukje schrijft Paulus zijn afscheidswaarden aan Timoteus.

Dit is het laatste wat Paulus heeft geschreven en door alles heen

is uiteindelijk Timoteus de meest close leerling van Paulus gebleken.

En nu moet Paulus hem loslaten.

En hij herinnert aan hoe Timoteus gevormd is, daarover straks meer,

maar hij formuleert ok een soort ideaal, doel in vers 17.

Dit is een mooie samenvatting van wat het christelijk geloof, de Bijbel en wij ook bedoelen met karakter.

Het bestaat uit drie dingen: als eerste een deugzaam leven.

Ik weet niet wat dat woord met jou doet, maar ik vind het een beetje een duf woord.

Deugzaam klinkt als braaf, volgens de regels.

Het woord wat er staat is eigenlijk stoerder.

Het gaat om een rechtvaardig een oprecht leven. Een leven zoals God het wil.

En dat is in de Bijbel heel breed.

Dan gaat het om dingen als zacht, mild en geduldig.

Eerlijk, ook in hoe je met mensen om gaat. Eerlijk loon, eerlijke prijzen.

Oog voor de zwakken, opkomen voor de armen, toegewijd en verantwoordelijk.

Trouw tov vrienden, mensen. Vol liefde en goedheid.

Een van de mooiste voorbeelden in de Bijbel vind ik Boaz.

Boaz is de man waar Ruth, een arme vrouw uit het buitenland in Israel een plekje vindt.

Die Boaz is eerlijk en goed, voor zijn mensen, geeft de armen hun recht,

neemt zijn verantwoordelijkheid, is geraakt door de nood van anderen.

Dat wordt hier bedoeld.

Misschien heb je zelf wel eens zo iemand ontmoet die echt grijpt is in geloof.

En die los van alle fanatisme een mildheid een wijsheid en bewogenheid heeft.

Dat je denkt zo zou ik willen zijn.

Berekend op je taak. Ieder mens heeft een roeping.

God schakelt ons in, in de ontplooiing van de wereld, in de bouw van zijn koninkrijk.

We hebben allemaal andere kwaliteiten, andere gaven, andere taken.

Maar karakter betekent: klaar en bereid om die taken op je te nemen.

En voor elk goed werk toegerust.

Klaar voor die dingen die op je pad komen.

Je kan als een mens niet de hele wereld op je nek nemen,

maar iedereen krijgt wel iets of iemand op z'n pad.

Dat begint met open ogen en een open hart.

In staat om in elke situatie het goede te zoeken.

Dat samen schept het beeld van een mens als dienaar van God.

Niet in woorden en op losse momenten, maar in heel je leven.

Dat is wat Paulus Timoteus als laatste wens meegeeft,

je bent gevormd en Paulus verlangt dat hij steeds meer hierin groeit. Steeds meer dat wordt.

En achter dat verlangen van Paulus zit het verlangen van God.

Dit zijn niet gewoon regels: zo moet je leven.

God wil nl niet in de eerste plaats dat we geloven dat hij bestaat.

Hij wil ook niet in de eerste plaats dat we gewoon gehoorzaam zijn.

Hij wil zelfs niet alleen maar ons redden en vergeven.

Waar God naar verlangt is dat jij steeds meer zo'n mens gaat worden.

Hij weet wat er in jou zit, wat je kan zijn. Hij wil dat je gaat schitteren.

Dat de schoonheid die in je zit er ook helemaal uitkomt.

Want als dat gebeurt, wat mensen dan gaan zien is het beeld van God.

Dan is het zijn glorie die van je afstraalt, die zichtbaar wordt in de wereld.

Dat is waarvoor God ons gemaakt heeft, dan zijn we op z'n mooist.

Dat is het verschil tussen namaak schoonheid en echte schoonheid.

Met karakter bedoelen we wat we van die echte schoonheid in ons leven nu al zien.

3. Hoe wordt dat karakter gevormd? Hoe gaan we daarmee aan de slag?

Paulus zegt in dit stukje dat het bij Timoteus op 3 manieren is gegaan.

Scholing, mn in de Bijbel, voorbeeld figuren en ervaring.

Het is door lijden en volhouden heen dat hij groeit.

Wat je vooral ziet is dat het vormen van karakter iets is van de lange termijn.

Het is veel meer een reis dan een tienstappenplan.

Karakter vormt zich stap voor stap door de seizoenen van het leven en het geloven heen.

In de dalen net zo veel als op de toppen. In de kou net zo als in de warmte.

Het is daarom ook dat Paulus vooral tegen Timoteus zegt dat hij moet volhouden.

Bij lijden, bij het onderwijs, bij zijn taak.

Ik weet niet of je iets hebt met Lord of the Rings,

maar ik moest denken aan een moment uit de film dat Frodo in een dal zit en dat hij zegt:

ik had altijd het idee dat helden mensen waren met bijzondere krachten of geweldige daden, mensen met karakter,

maar helden zijn mensen die heel vaak op het punt stonden om op te geven,

maar dat niet hebben gedaan.

Zo is het met karakter ook. Het groeit als je volhoudt, niet als je opgeeft.

Het stukje van Paulus heeft een hele dringende oproep aan Timoteus, hij moet dit en dit en zo en tegelijk als Paulus over de Bijbel spreekt

dan heeft hij het over een boek waar een eigen kracht in zit.

Een boek dat door God zelf geademd is en daarom leeft.

Waar je die Bijbel open doet gaat dat boek met jou aan het werk.

En daar raakt Paulus heel mooi de balans die heel wezenlijk is voor dit jaarthema.

Die tussen onze eigen inzet en Gods werk.

De Bijbel is een levend boek, dat jouw verandert en vernieuwd,

maar dat gebeurt alleen als jij het open doet.

Als jij er door de jaren heen mee leeft en vertrouwd raakt en in doordringt.

Zo is het met alles.

Kijk als het over Nederland gaat dan zijn er twee uitersten.

Je kan gewoon niet aan karaktervorming doen. Dit ben ik en ik ben goed zoals ik ben.

Of wat stoerder: ik ben iemand met karakter, dat zal ik laten zien.

Wie ben jij om er wat van te zeggen.

Of je werkt aan je karakter met oefeningen, retraites, boeken, therapie, religieuze inzet, of dat nou de kerk is of de happinez.

In beide gevallen ben je heel erg zelf bezig.

De Bijbel wijst een derde weg. Wat de Bijbel zegt is:

het gaat erom dat je leert wandelen met Jezus.

Of zoals Paulus tegen Timoteus zegt: in eenheid met Christus Jezus leven.

En waar het lukt om te wandelen met Jezus,

met hem onderweg te zijn in alle omstandigheden en dat vol te houden,

dan zal je karakter zich vormen naar dat van hem.

Dat is zijn kracht, wat hij met je doet.

Het gaat er dit seizoen niet om dat we allemaal eens een flinke stap zetten met ons karakter.

We willen dat de gemeente een werkplaats wordt, waar we leren wandelen met Jezus.

Waar we onze verlangens bij hem brengen en in zijn handen leggen.

We kunnen niet afdwingen hoe en hoe snel ons karakter groeit.

Of we door bloeiperiodes of winters heen moeten.
We weten niet voor welke stap hij ons klaar maakt.
We weten wel dat als we met hem onderweg gaan er altijd iets in ons gaat groeien.

4. Terug naar het begin, het grote gevaar bij dit thema is dat het gevoel van tekortschieten blijft hangen.
Je kan er enthousiast van worden,
je kan ook gelijk de druk voelen van de norm waar je aan moet voldoen, de lat die hoog gelegd wordt.
Het kan je zelfs een gevoel van falen, wanhoop geven.
Bedenk dan steeds: het gaat erom dat we met Jezus onderweg gaan.
Houd moed, zelfs verslagenheid, wanhoop kan een manier zijn waarop hij met je aan het werk is. Je verlangen boven haalt.

Wij mogen onderweg gaan in het vertrouwen dat hij nooit faalt.
Hij verlangt om jou heel en nieuw te maken. Karakter is een belofte.
Ooit zal jouw volle schoonheid tot bloei komen.
Een dienaar van God, oprecht en klaar om het goede te zoeken in alles wat er op je pad komt.
Dat hoef je niet te veroveren, te bereiken of verdienen, die belofte krijg je bij voorbaat.
En vervolgens mag je met Jezus onderweg gaan.

Beide manieren waarop Nederlanders met karakter omgaan maken je heel gevoelig voor kritiek.
De ene kant, ik maak zelf uit wat ik doe, kan er niet mee omgaan.
Wie ben jij dat je kritiek op mij durft te hebben, kijk naar jezelf.
De andere kant kijk eens hoe goed ik ben, kan ook niet omgaan met kritiek.
Je hele eigenwaarde is gebaseerd op jou inzet voor een goed karakter.
Als iemand daar kritiek op heeft raakt dat jou heel diep.
Deze weg, de weg van genade zegt:
het enige wat ik heb is een hand scherven en een verlangen naar heelheid.
Dat leg ik bij Jezus neer, ik ga met hem onderweg en hij maakt mij nieuw.
Dan kan een ander iets van je zeggen, zonder dat je gelijk onderuit gaat en hij mag het ook.
Als we zo met dit thema aan de slag gaan hebben we alles wat nodig is om het samen tot een feest te maken. En gaan we samen steeds meer zijn schoonheid uitstralen.

5. Toepassing:

- Wie/hoe zou je willen zijn?
- Maak dat je gebed.
- Schep daarvoor ruimte.